

Lê Ý Tông

Lê Ý Tông tên huý là Duy Thìn lên làm vua mới 17 tuổi.

Chúa Trịnh Giang là kẻ vô cùng bạo ngược, sát hại công thần, giết vua nọ lập vua kia. Vì thế, tháng 12 năm 1738, các tôn thất nhà Lê như Duy Mật, Duy Quý (con Dụ Tông), Duy Chúc (con Hy Tông) nổi lên chiếm cứ miền thượng du tây nam Thanh Hoá chống nhau với nhà Trịnh ròng rã 30 năm.

Từ ngày giết vua, Trịnh Giang ngày càng lấn át quyền vua. Trịnh Giang tha hồ ăn chơi trác táng, vì thế mắc bệnh kinh quý, sợ sấm sét. Bọn hoạn quan Hoàng Công Phụ cho đào đất làm cung thưởng trì dưới hầm cho Trịnh Giang ở. Bọn hoạn quan tha hồ lũng đoạn triều đình. Các quan đại thần kế tiếp nhau bị giết hại, thuế khoá nặng nề, lòng dân ly tán. Các cuộc khởi nghĩa của nhân dân nổ ra khắp nơi.

Trước tình hình nguy ngập đó. Trịnh Thái Phi (mẹ Trịnh Giang và Trịnh Đường) cho triệu quần thần đến đưa Trịnh Doanh lên thay Trịnh Giang để trừ hoạn nạn.

Năm 1740, Trịnh Doanh lên thay Trịnh Giang, tháng 5 năm 1740, Trịnh Doanh ép Lê ý Tông nhường ngôi cho con trưởng của Thuần Tông là Duy Diêu. 19 năm sau Lê ý Tông mất, thọ 40 tuổi, trị vì được 5 năm.

Lý Thiên Tộ là con đích trưởng của Lý Thần Tông, con bà Lê Hoàng hậu, sinh tháng 4 năm Bính Thìn (1136), lên ngôi Hoàng đế năm 1138, lúc đó mới 3 tuổi. Lê Hoàng hậu cầm quyền nhiếp chính lại tư thông với Đỗ Anh Vũ làm cho triều đình đổ nát, sau nhờ có các trung thần như Tô Hiến Thành, Hoàng Nghĩa Hiền, Lý Công Tín nên giữ vững được cơ đồ nhà Lý.

Lý Anh Tông mất năm ất Mùi (1175), trị vì được 37 năm, thọ 40 tuổi.

Lý Bôn (Nam Việt Đế) (... - Mậu Thìn 548)

Lý Bôn (... - Mậu Thìn 548)

Đại thân, người gây dựng nhà Tiền Lê, xưng Nam đế, cũng gọi là Lý Bí hoặc Lý Phần, quê huyện Long Hưng, tỉnh Thái Bình.

Ông từng làm quan với nhà Lương khi nước ta bị chúng đô hộ. Nhà giàu có, tài gồm văn võ, ít lâu ông cáo quan lui về quê, nuôi chí đánh đuổi giặc. Nhân Thứ sử Giao Châu là Tiêu Tư tàn ác, ông dấy quân đánh đuổi Tiêu Tư chạy về

Quảng Châu, thu phục Thăng Long. Rồi tiến đánh Lâm Ấp, chiêu an dân chúng, tự xưng Nam đế, đặt hiệu nước là Vạn Xuân, hiệu năm là Thiên Đức trong năm Giáp Tý 544, có Tinh Thiều, Triệu Túc giúp việc chính trị. Lý Đại Quyền, Lý Phở Đình, Triệu Quang Phục coi việc binh trị.

Nhà Lương lại sai tướng Dương Phiêu và Trần Bá Tiên đem quân xâm lược. Ông chống cự nhiều trận bị thua, rút quân về đóng ở hồ Điển Triệt (huyện Lập Thạch). Quân Lương tiến công, ông thất thế chạy vào động Khuất Liêu (thuộc tỉnh Hưng Hóa), rồi bệnh mất trong năm Mậu Thìn 548. Tướng của ông là Triệu Quang Phục tiếp tục kháng chiến.

Cao Tông

Lý Anh Tông mất, Thái tử Long Cán lúc đó chưa đầy 3 tuổi, bà Chiêu Linh Thái hậu muốn lập con cả của mình là Long Xưởng lên ngôi vua. Bà đem vàng bạc đút lót cho vợ Tô Hiến Thành, nhưng Tô Hiến Thành nhất định không nghe cứ theo di chiếu lập Long Cán lên làm vua, hiệu là Lý Cao Tông. Lớn lên Cao Tông chơi bời vô độ, chính sự hình pháp không rõ ràng, giặc cướp nổi lên như ong, đói kém liên miên, cơ nghiệp nhà Lý từ đó suy đồi.

Năm Bính Thìn (1208) có loạn Quách Bốc, vua Cao Tông đem gia quyến chạy lên vùng Tam Nông (Vĩnh Phú). Thái tử Sảm theo Tô Trung Từ chạy về Hải Ấp (làng Lưu Xá, Hưng Hà, Thái Bình) vào ở nhà ông Trần Lý làm nghề đánh cá.

Thấy con gái Trần Lý là Trần Thị Dung xinh đẹp thì lấy làm vợ rồi phong cho Trần Lý tước Minh Tự, phong cho Tô Trung Tự, cậu ruột của Trần Thị Dung chức Điện tiền chỉ huy sứ.

Anh em nhà Trần: Trần Thừa, Trần Tự Khánh, Trần Thủ Độ mộ quân giúp Thái tử Sảm khôi phục kinh đô Thăng Long rồi lên Tam Nông rước Cao Tông về kinh đô.

Cao Tông mất năm Canh Ngọ (1210), trị vì được 34 năm, thọ 38 tuổi.

Một người trong hoàng tộc là Lý Long Tường đã phải ra đi trong những năm tháng đầy biến động này. Ông phiêu dạt tới đất Cao Ly và lập nhiều chiến công chống ngoại xâm bảo vệ miền quê mới. Ông được phong tước, được cấp đất và lập nên dòng họ Lý Hoa Sơn định cư tại Hàn Quốc. Hậu duệ của ông - tức hậu duệ đời thứ 31 của Lý Thái Tổ - là Lý Xương Căn (Lee Chang Kun) đã về Việt Nam từ năm 2000 để lập Công ty Việt - Lý tại quê hương Đình Bảng, Bắc Ninh. Việt-Lý Co., Ltd chuyên sử dụng một số chất thải công nghiệp làm thành nguồn nguyên liệu mới, sản xuất PEASCO - một loại vật liệu nhựa tổng hợp với tỷ lệ chính là phế liệu plastic thay thế xi măng, sản xuất hệ thống kênh mương dùng trong các công trình tưới tiêu phục vụ nông nghiệp, thoát nước, xây dựng giao thông đường bộ

